به نام خدا

نام و نام خانوادگی :　　نام دبیرستان:　　تاریخ :

درس : ادبیات فارسی،　　پایه هفتم

۱- معنی و مفهوم ابیات زیر را بنویسید. (۶ نمره)

الف) دست گیر که دست آویز ندارم.

.....

ب)جانان پدر ، هنر آموزید که ملک و دولت دنیا اعتماد را نشاید.

.....

ج) سعدی اگر عاشقی کنی و جوانی　　عشق محمد بس است و آل محمد

.....

د) تو را خوانم به هر رازی که خوانم　　تو را دانم به هر چیزی که دانم

.....

ه) همه عالم تن است و ایران دل　　نیست کوینده زین قیاس خجل

.....

و) ای خدای ای فضل تو حاجت روا　　با تو باد هیچ کس نبود روا

.....

۲-معنی لغاتی که زیر آنها خط کشیده شده است را بنویسید.(۱ نمره)

الف) دم در صحن از اتومبیل پیاده شدیم.

ب) نگشت آسایشم یک لحظه دمساز

ج) زبان فارسی مرا با ایرانیان معاصر پیوند زد.

د) پیامبر با خدمتکارانش رافت و عطوفت داشت.

۳-درست و نادرست بودن جملات زیر را مشخص کنید . (۱ نمره)

الف) «متواضع» متضاد «فروتن» است .　　درست ☐　نادرست ☐

ب) «تالیف» و «تلف» هم خانواده اند.　　درست ☐　نادرست ☐

ج) «ورقه » و «مراقبه » از یک ریشه اند　　درست ☐　نادرست ☐

د) «لای پنبه خواباندن». کنایه از با نار و رفاه نگه داشتن است.　　درست ☐　نادرست ☐

۴- چرا« قلب »به « دریا» تشبیه می شود ؟(۱ نمره)

.....

۵- «بر درختی شکوفه ای خندید» چه مفهومی دارد؟(۱ نمره)

۶-منظور از واژه گرم در بیت زیر چیست ؟(۱ نمره) .....

با نسیم بهار و باغ بلبل گرم راز و نیاز خواهیم شد

۷-منظور از بخش مشخص شده را بنویسید. ۱ نمره)

اگر هنرمند از دولت بیفتد غم نباشد که هنر در نفس خود دولت است .

.....

۸- در بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. (۱ نمره)

برنا مده گذشته بنیاد کن حالی خوش باش و عمر بر باد کن

الف) «عمر بر باد دادن » کنایه از چیست ؟ .....

ب) «نامده » چه مفهومی دارد؟ .....

ج) پیام مصرع اول را بنویسید. .....

۹- دانشمندانی چون دکتر حسابی و دکتر کاظمی چه خصوصیات مشترکی دارند ؟ (۲ مورد) (۱ نمره)

۱۰-عبارات ستون سمت راست را به آرایه‌ی ستون سمت چپ وصل کنید . (۰/۵ نمره)

این زندگی حلال کسانی که همچو سرو آزاد زیست کرده و آزاد می‌روند	تلمیح
هنرمند هر جا رود ، قدر بیند و بر صدر نشیند	سجع
	تشبیه

۱۱-جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید . (۰/۵ نمره)

الف) در قطعه تنها مصرع های ..... هم قافیه اند.

ب) قافیه در شعر نیمایی ..... است .

۱۲-نام نویسنده‌ی آثار زیر را بنویسید.(۱ نمره)

مخزن الاسرا	
گل و نوروز	

۱۳- بیت زیر چند جمله است ؟ (۰/۵ نمره)

گفته بودم چو بیایی غم دل با تو بگویم چه بگویم که غم از دل برود چون تو بیایی

الف) ۴ ب) ۵ ج) ۶ د) ۷

۱۴-نقش کلماتی که زیر آنها خط کسیده شده را بنویسید. (۱ نمره)

دعای مادرم در حق من مستجاب شد و من را به بهترین جای رسانید. حق : ..... مستجاب :.....

۱۵-واژه های جا افتاده‌ی بیت زیر کدام است ؟ (۰/۵ نمره)

به گفتار ..... راه جوی دل از ..... بدین آب شوی

الف) پیغمبرت – تیرگیها ب) جان در برت – خفتگی ها

ج) روشنگرت – مردگیها د) دل در برت – خفتگیها

۱۶- جاهای خالی درا در ابیات زیر با کلمات مناسب پر کنید . (۱ نمره)

زمانی ده که اسرار تو..... روانی د که دیدار تو .....

دلم در آتش ..... سوزان به معنی ..... جانم برفروزان

۱۷-با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید (۱/۵ نمره)

کاش من هم عبور تو را دیده بودم کوچه های خراسان تو را می شناسند

الف) کدام واژه شبه جمله است ؟ .....

ب) فعل ئوم را به آینده تبدیل کنید. .....

ج) کوچه های خراسان چه ترکیبی است ؟ .....

پاسخنامه

۱-الف) خدایا کمکم کن و مرا هدایت نما چرا که یاری گری جز تو ندارم

ب) ای عزیز پدر! فضیلت کسب کتید چرا که ثروت و مقام دنیا قابل اعتماد نیست

ج) ای سعدی اگر قصد عاشقی رفتار جوانان را داری ، عشق ورزیذت به رفتار پیامبر و خاندانش کافی است

د) خدایا با هر راز و نیاز تو را می خوانم و از تو کمک می خواهم و هر دانش و علمی که دارم از توست و با هر علم به شناخت تو می رسم

ه) تمام جهان مثل جسمی است که ایران قلب و مرکز آن است و شاعر از این مقایسه شرمنده نیست

و) ای خدا بخشش ها و بزرگواری های تو نیازهای ما را برآورده می کند و با حضور تو تنها ذکر کردن شایسته است.

۲- الف) میدان – حیاط ب) همدم – یار ج) هم دوره – هم عصر د) مهربانی

۳- الف) نادرست ب) نادرست ج) نادرست د) درست

۴-چون هر دو گنجایش فوق العاده ای دارد و همه چیز و همه کس را می توان در آن جای داد

۵- به معنی شکفته شدن شکوفه هاست.

۶- مشغول بودن

۷-هنر ذاتا ثروت و مقام است

۸- الف) بیهوده تلف کردن عمر ب) «آینده ای که هنوز نرسیده است

ج) زندگی را بر اساس گذشته و آینده برپا نکردن و در اندیشه بهره بردن از زمان حال بودن

۹-علم دوستی – تلاش فراوان – هوش سرشار -

۱۰- الف – تشبیه ب - سجع

۱۱- الف) زوج ب) آزاد یا اختیاری

۱۲- نظامی گنجوی - خواجوی کرمانی

۱۳-شش جمله

۱۴-متمم - مسند

۱۵-الف

۱۶- گوید – جوید غفلت - شمع

۱۷- الف) کاش ب) خواهند شناخت ج) مضاف و مضاف الیه (ترکیب اضافی)